

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Ion Arhiliuc, Andrei Harghel, Iurie Diaconu, Ion Corolevschi,

cu participarea procurorului Nicolae Suvac, avocaților Ana Chian, Veaceslav Brăteanu, Svetlana Gordilă, Veaceslav Cujbă și inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile, a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan și de inculpații Botoșneanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui

Botoșneanu Gheorghe Dumitru, născut la 26 martie 1979, originar din s. Bălciana și domiciliat în s. Negrea, r-nul. Hîncești;

Lupașcu Nicolae Ștefan, născut la 17 aprilie 1961, originar și domiciliat în s. Valea Florii, r-nul Hîncești;

Lupașcu Vasile Nicolae, născut la 12 august 1990, originar și domiciliat în s. Valea Florii, r-nul Hîncești;

Furtuna Ghenadi Semion, născut la 12 mai 1990, originar și domiciliat în s. Cîzlar, r-nul Leova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Instanța de fond din 28.06.2011 pînă la 28.06.2012;*
- 2. Curtea de Apel Chișinău din 08.08.2012 pînă la 13.12.2012;*
- 3. Curtea Supremă de Justiție din 18.02.2013 pînă la 22.10.2013.*

Procedura de citare a fost legal executată.

Procurorul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat și respingerea recursurilor înaintate de inculpații Botoșneanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae, ca fiind nefondate.

Avocații Ana Chian, Veaceslav Brăteanu, Svetlana Gordilă, Veaceslav Cujbă și inculpații Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile au susținut recursurile în sensurile declarate, cu respingerea recursului înaintat de procuror.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

- 1.** Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 28 iunie 2012, au fost condamnați:
  - Botoșneanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, la 5 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip închis, fiecare;
  - Lupașcu Vasile și Furtuna Ghenadi în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cu

aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, la 7 ani închisoare în penitenciar de tip închis, fiecare.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Vîntuleac Valentina a fost admisă parțial și s-a încasat în mod solidar de la Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Vasile, Lupașcu Nicolae și Furtuna Ghenadi în beneficiul succesorului părții vătămate Vîntuleac Valentina prejudiciul moral în sumă de 50.000 lei, iar în partea prejudiciului material, a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile, Furtuna Ghenadi și Botoșneanu Gheorghe la 25.04.2011, în jurul orei 23:00, în sat. Valea Florii, r-nul Hîncești, la domiciliu primului, împreună și prin înțelegere prealabilă, în baza relațiilor reciproc ostile, intenționat i-au aplicat lovituri cu pumnii, picioarele și cu un băț peste cap și diferite părți ale corpului lui Vîntuleac Petru, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, care au adus la decesul victimei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror, de avocatul Anatol Bernicov în numele inculpatului Furtuna Ghenadi și de inculpații Lupașcu Nicolae, Botoșneanu Gheorghe și Furtuna Ghenadi.

➤ Procurorul a solicitat casarea sentinței, cu excluderea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal la stabilirea pedepsei inculpaților Lupașcu Nicolae, Botoșneanu Gheorghe și Furtuna Ghenadi, deoarece circumstanțe excepționale, în speță, nu au fost stabilite, inculpații nerecunoscîndu-și vina.

➤ Avocatul Anatol Bernicov în numele inculpatului Furtuna Ghenadi a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare în privința lui Furtuna Ghenadi. În susținerea cerințelor sale, apelantul a invocat, că la faza urmăririi penale și la judecarea cauzei au fost comise încălcări a legii procesual penale, care duc la încălcarea drepturilor inculpatului și nulitatea actelor procesuale efectuate de către acuzare. În acest context apelantul indică că, martorii Fomov Andrei și Florea Anatolie au negat implicarea lui Furtuna Ghenadi în aplicarea loviturilor intenționat grave, care în consecință au dus la decesul victimei, aceștia declarînd că ultimul în timp ce Vîntuleac Petru era maltratată, îi fugărea pe ei, iar depozițiile coinculpaților Lupașcu Nicolae și Botoșneanu Gheorghe referitor la participarea lui Furtuna Ghenadi la conflict nu și-au găsit confirmare și urmează a fi apreciate critic, deoarece aceștia nu poartă răspundere pentru declarațiile făcute.

➤ Inculpatul Furtuna Ghenadi a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, deoarece vina în comiterea infracțiunii imputate nu și-a găsit confirmare.

➤ Inculpatul Lupașcu Nicolae a solicitat casarea sentinței instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare și intentarea dosarului penal în privința lui Obleac Andrei, Fomov Andrei și Florea Anatolie, indicînd la dispariția unui corp delict ridicat de la fața locului.

➤ Inculpatul Botoșneanu Gheorghe a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, din motiv că nu a comis infracțiunea imputată, invocînd că martorii Fomov Andrei și Florea Anatolie au depus declarații neveridice.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și de inculpații Lupașcu Nicolae și Botoșneanu Gheorghe și admise apelurile declarate de inculpatul

Furtuna Ghenadi și de avocatul acestuia, Anatol Bernicov, casată parțial sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Furtuna Ghenadi a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

4.1. La rejudecarea cauzei, instanța de apel a constatat în fapt că, inculpații Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și Botoșneanu Gheorghe la 25.04.2011, în jurul orei 23:00, în sat. Valea Florii, r-nul Hîncești, la domiciliu primului, împreună și prin înțelegere prealabilă, în baza relațiilor reciproc ostile, intenționat i-au aplicat lovituri cu pumnii, picioarele și un băț peste cap și diferite părți ale corpului lui Vîntuleac Petru, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora victima decedat.

De către organul de urmărire penală inculpatul Furtuna Ghenadi a fost învinuit pentru faptul că, la 25.04.2011, în jurul orei 23:00, în sat. Valea Florii, r-nul Hîncești, la domiciliu lui Lupașcu Nicolae, împreună și prin înțelegere prealabilă cu Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și Botoșneanu Gheorghe, în urma relațiilor ostile, intenționat i-au aplicat lovituri cu pumnii, picioarele și un băț peste cap și diferite părți ale corpului lui Vîntuleac Petru, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, care au adus la decesul victimei.

4.2. La adoptarea soluției date, instanța de apel a conchis că, probele legal administrate de către organul de urmărire penală și, fiind analizate și verificate prin prisma art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, care confirmă vinovăția inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel, s-a referit la un șir de probe pertinente, concludente și utile, care confirmă vinovăția acestora, inclusiv:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului (f.d. 13-16, vol. I);
- declarațiile succesorul părții vătămate Vîntuleac Valentina (f.d. 19, vol. I);
- declarațiile martorului ocular Fomov Andrei, care a declarat că la 26 aprilie 2011, în jurul orei 08:05, victima Vîntuleac Petru era în stare de ebrietate și l-a rugat să meargă la membrii familiei Lupașcu din sat. Valea Florii, r-nul. Hîncești, deoarece îi bănuia în comiterea unui furt. Ajungînd la familia lui Lupașcu, în gospodăria acestora s-a iscat un conflict și Vîntuleac Petru l-a lovit de cîteva ori cu pumnul în față pe Lupașcu Nicolae și pe soția acestuia. Ulterior, din casă au ieșit Lupașcu Vasile și Botoșneanu Ghenadie, care l-au lovit cu pumnii și picioarele pe Vîntuleac Petru. El și Vîntuleac Petru au fost loviți de Lupașcu Nicolae și Botoșneanu Gheorghe (f.d. 21, vol. I). La fel, martorul menționat, fiind audiat suplimentar la 10 mai 2011, a concretizat că „...*eram în ogradă și am văzut cum din drum, Lupașcu Vasile îl aducea apucat de haine, de după cap, de-a tîrîita pe Vîntuleac Petru, care era inconștient... Lupașcu Vasile a lovit cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului pe Vîntuleac Petru*” (f.d. 22-23, vol. I; f.d. 220-227, vol. II).

- declarațiile martorului Florea Anatol, care din spusele lui Florea Andrei, a aflat că Vîntuleac Petru a decedat în drum spre spital, ultimul fiind maltratat de Lupașcu Nicolae și Vasile, cît și de Botoșneanu Ghenadie, **iar Furtuna Ghenadi nu l-a lovit pe Vîntuleac Petru** (f.d. 24, vol. I);

- declarațiile martorului Lupașcu Ana (f.d. 25, vol. I);
- declarațiile martorului Vîntuleac Aliona (f.d. 27, vol. I);

- declarațiile martorului Simionel Lidia (f.d. 28, vol. I);
- declarațiile martorilor Lupașcu Dorina și Veronica (f.d. 30, 32-33, vol. I);
- declarațiile lui Furtună Ghenadi, audiat în calitate de martor la 26.04.2011 (f.d. 34-35; 211, vol. I);
- declarațiile martorului Obleac Andrei (f.d. 36, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Lupașcu Vasile și Furtuna Ghenadi în cadrul căreia: primul a arătat că și ultimul a lovit în Vîntuleac Petru în momentul cînd acesta era în picioare, iar Furtuna Gh. a declarat că Lupașcu Vasile l-a lovit pe Vîntuleac P. cu picioarele în piept atunci cînd acesta era la pămînt (f.d. 39, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Lupașcu Vasile și Fomov Andrei, în cadrul căreia: Lupașcu Vasile a susținut că el a lovit în Vîntuleac Petru, dar cel mai tare a lovit, inclusiv cu mîinile și picioarele, Furtuna Ghenadi, ***însă, martorul Fomov Andrei a infirmat declarațiile inculpatului, declarînd că cel mai tare a lovit în Vîntuleac Petru anume Lupașcu Vasile, cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului*** (f.d. 40, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Botoșneanu Gheorghe și Fomov Andrei în cadrul căruia: Botoșneanu Gh. susținînd că nu a lovit în Vîntuleac Petru și toate loviturile i-au fost cauzate de Furtuna Ghenadi, ***însă, martorul Fomov A. infirmînd versiunea dată, relatînd că: „... dînsul în general n-a văzut ca Furtuna Ghenadi să se implice în bătaia lui Vîntuleac Petru, însă Botoșneanu Gheorghe a lovit de cîteva ori cu pumnii și picioarele în Vîntuleac Petru...”***(f.d. 41, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Lupașcu Nicolae și Fomov Andrei, în cadrul căruia: Lupașcu Nicolae a declarat că nu l-a maltratat pe Vîntuleac Petru și nu a văzut cine anume și cu ce l-a lovit pe Vîntuleac P, ***însă, martorul Fomov Andrei infirmînd această versiune, declarînd că la văzut pe Lupașcu Nicolae cum l-a lovit pe Vîntuleac Petru.*** (f.d. 42, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Lupașcu Nicolae și Furtuna Ghenadi în cadrul căruia: Lupașcu Nicolae a declarat că „...nu a văzut ca Furtuna Ghenadi să fi lovit în Vîntuleac Petru și să se fi implicat în ceartă. Pe parcursul bătăii el a fost lîngă dînșii, însă, Furtuna Ghenadi nu a lovit în nimeni...” (f.d. 44, vol. I);
- rapoartele de expertiză medico-legală nr. 223, 219, 218, 228, 229, 234, prin care la Furtuna Gh., Fomov A., Florea A., Lupașcu V., Lupașcu N. și Lupașcu A. s-au depistat vătămări corporale, care nu au dus la prejudiciul sănătăți (f.d. 86, 87, 88, 89, 90, 92, vol. I);
- raporturile de expertiză medico-legală nr. 224 și 230, prin care la Vîntuleac Aliona și Botoșneanu Gheorghe, nu au fost depistate vătămări corporale (f.d. 85, 91, vol. I);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 234, prin care la Lupașcu Galina au fost depistate vătămări corporale ușoare (f.d. 95, vol. I);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 88 a cadavrului Vîntuleac Petru (f.d. 93-94, vol. I);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 274 a corpurilor delictive (f.d. 105-113, vol. I);
- raportul de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr. 278, 279 și 280 în privința lui Lupașcu Vasile, Lupașcu Nicolae și Botoșneanu Gheorghe (f.d. 124-129, vol. I);
- declarațiile învinuitului Lupașcu Vasile (f.d. 137, vol. I);
- declarațiile învinuitului Lupașcu Nicolae (f.d. 161, vol. I);

- declarațiile bănuitului Botoșeanu Gheorghe (f.d. 190-191, vol. I);
- declarațiile învinuitului Furtuna Ghenadi (f.d. 275, vol. I);
- copiile sentințelor definitive pronunțate în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției în privința lui Fomov Andrei și Florea Anatol în baza art. 179 alin. (2) CP (f.d. 124-126, vol. II);
- declarațiile martorilor Alerguș Alexandru și Rufanda Eugeniu (f.d. 202 - 212, vol. II).

4.3. La fel, instanța de apel a conchis că, instanța de fond a dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar, a făcut concluzii greșite în latura de fapt și de drept privind învinuirea adusă lui Furtuna Ghenadi în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, fapt ce a dus la condamnarea ilegală și neîntemeiată a acestuia.

Instanța de apel, a conchis că, potrivit declarațiilor martorului Fomov Andrei, care nu a confirmat faptul aplicării loviturilor de către Furtuna Gh. lui Vîntuleac Petru, agresorii ultimului au fost doar inculpații Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și Botoșeanu Gheorghe, fapt confirmat și prin procesele-verbale de confruntare între inculpați, prin depozițiile martorilor acuzării Florea Anatol, Obleac Andrei, Alerguș Alexandru și Rufeala Eugen.

În acest context, instanța de apel, a mai menționat și faptul, că versiunea precum că Furtuna Ghenadi l-a agresat fizic pe Vîntuleac Petru, poziție susținută doar de inculpatul Lupașcu Vasile și Botoșeanu Gheorghe în cadrul confruntărilor cu Furtuna Gh. și, respectiv, Fomov Andrei, în cadrul confruntărilor dintre Lupașcu Vasile și Furtuna Ghenadi și dintre Botoșeanu Gheorghe și Fomov Andrei, or acestea declarații nu pot fi admise ca probă, deoarece au fost administrate cu încălcarea prevederilor art. 94 alin. (1) pct. 2) CPP.

Referitor la declarațiile martorului Lupașcu Dorina, precum că Lupașcu Vasile și Furtuna Ghenadi i-au aplicat lovituri lui Vîntuleac Petru în timp ce acesta era în curte la pământ, Colegiul penal le-a considerat neveridice, deoarece acestea sînt contradictorii cu declarațiile date la urmărirea penală și cu declarațiile celorlalți martori.

Totodată, instanța de apel, a respins versiunea precum că cel mai tare a lovit, inclusiv cu mîinile și picioarele, Furtuna Ghenadi și Lupașcu Vasile, iar Botoșeanu Gheorghe nu a lovit în Vîntuleac Petru, deoarece în cadrul confruntărilor efectuate în prezența apărătorilor, coinalpatul Lupașcu Nicolae nu a susținut o asemenea versiune, iar martorul Fomov Andrei a infirmat-o, arătînd doar la inculpații Lupașcu Nicolae și Botoșeanu Gheorghe, ca la persoanele ce l-au agresat fizic pe Vîntuleac Petru, iar la Furtuna Ghenadi ca la persoana care l-a maltratat doar pe el.

Tot aici, Colegiul penal a statuat că, Vîntuleac Petru potrivit raportului de expertiză medico-legală a decedat drept urmare a traumei toraco-abdominală cu fractura sternului oaselor pe stînga și dreapta cu hemoragii în jur, contuzie a inimii, plămînului stîng, rupturi a auriculul stîng, șoc cardogen, hemoragii în țesuturile moi ale capului, fractură a oaselor nazale cu hemoragie externă și internă, care a fost cauzată prin aplicarea loviturilor cu un corp dur contondent, ***care putea fi și piciorul uman, de către inculpații Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și Botoșeanu Gheorghe Dumitru.***

De asemenea, Colegiul penal a dat o apreciere critică cererii anexate la f.d. 66, vol. III, or aceasta a fost scrisă de inculpatul Lupașcu Vasile, dar nu a fost semnată sau susținută de către Furtuna Ghenadi.

În final, instanța de apel, conchide că analiza și verificarea probelor pe cauză prin prisma art. 101 CPP RM, indică incontestabil la comiterea de către inculpații Botoșeanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile a infracțiunii incriminate, iar

argumentele invocate în apel împotriva lui Furtuna Gh. au făcut obiectul verificării în cadrul ședințelor instanței de apel, dar nu și-au găsit confirmare, - vinovăția lui Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile fiind dovedită prin probele menționate supra, totodată fiind dovedită nevinovăția lui Furtuna Ghenadi în comiterea infracțiunii imputate.

Cu referire la declarațiile martorilor - membrii familiei Lupașcu, cu privire la inculpații Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și Botoșneanu Gheorghe, Colegiul penal le-a apreciat ca fiind făcute în scopul ușurării situației în care s-au pomenit tatăl/soțul, feciorul/ fiul și concubinul fiicei.

4.4. Referitor la argumentele procurorului privind blândețea pedepsei stabilite inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile, Colegiul penal a statuat că, instanța de fond a respectat prevederile art. 75, 76, 77 Cod penal, a ținut cont: de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ce țin de gravitatea faptei penale, care în temeiul art. 16 alin. (5) CP face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave; *de motivul săvârșirii infracțiunii și anume provocarea inculpaților de către victimă, care a avut un comportament imoral și ilegal, manifestat prin agresiune fizică asupra membrilor familiei Lupașcu, fiind în stare de ebrietate alcoolică medie (f.d. 93-94, vol. I) și care a avut un rol activ la organizarea agresiunii împotriva familiei Lupașcu, aducându-i pe Fomov Andrei și Florea Anatolie;* de persoana inculpaților, care sunt caracterizați negativ, de circumstanțele atenuante și agravante ale cauzei.

Reieșind din cele expuse supra, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, apărarea drepturilor și libertăților persoanei, a ordinii de drept, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților, cât și a altor persoane, instanța de fond corect a considerat echitabilă și rațională stabilirea în privința inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile a pedepsei cu închisoare, cu aplicarea art. 79 Cod penal, or nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului, iar exercitarea lui nu poate fi reținut în defavoarea acestuia, *iar victima Vîntuleac Petru a avut rol activ în producerea evenimentului infracțiunii, circumstanță, ce se apreciază ca excepțională și micșorează esențial gravitatea faptei comise de inculpați și totodată, neignorînd prevederile art. 83 Cod penal, instanța, apreciînd contribuția reală a fiecărui inculpat la săvârșirea infracțiunii, a diferențiat mărimea pedepsei stabilite pentru fiecare inculpat în parte.*

Nerecunoașterea vinovăției este un drept al inculpatului și nu poate fi reținută în detrimentul acestuia, astfel afirmația din apelul acuzatorului de stat prin prisma nerecunoașterii vinovăției și instanța de apel urmează să stabilească inculpaților o pedeapsă mai aspră, este nefondată, în caz contrar s-ar aduce atingere drepturilor acestora.

În acest context, instanța de apel, a mai menționat și faptul, că în latura civilă sentința nu a fost contestată de către părți și ținând cont de faptul că inculpatul Furtuna Ghenadi urmează a fi achitat de învinuirea înaintată, iar potrivit acțiunii civile (f.d. 123, vol. I) Vîntuleac Valentina a înaintat pretenții față de inculpații Lupașcu Vasile, Lupașcu Nicolae, Botoșneanu Gheorghe și Furtuna Ghenadi, astfel va exclude obligarea ultimului de la plata cărui-va prejudiciu.

5. Procurorul a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP, prin care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, pe motivul blîndeții pedepsei aplicate față de Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile, în opinia recurentului, -

fiindu-le aplicată o pedeapsă neechitabilă pentru infracțiunea săvârșită, iar în privința inculpatului Furtuna Ghenadi – pe motiv că instanța de apel greșit a admis apelul și, rejudecând cauza l-a achitat.

5.1. În acest aspect, procurorul recurent, a invocat că în dosar există probe pertinente, concludente și utile, care confirmă vinovăția inculpatului Furtuna Ghenadi în comiterea infracțiunii imputate, cărora instanța de apel nu le-a dat o apreciere cuvenită, referindu-se la un șir de probe, inclusiv:

- declarațiile inculpaților Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile (vol. III, f.d. 88-90);
- declarațiile martorilor Florea Anatolii (vol. III, f.d. 86-87), Fomov Andrei (vol. III, f.d. 79-81) și succesorului părții vătămate Vîntuleac Valentina (vol. III, f.d. 78);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.04.2011, cu foto tabelul anexat (vol. I, f.d. 7-10);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.04.2011, cu foto tabelul anexat (vol. I, f.d. 13-16);
- procesul-verbal de confruntare din 12.05.2011 între inculpații Lupașcu Vasile și Furtuna Ghenadi (vol. I, f.d. 39);
- procesul-verbal de confruntare din 12.05.2011 între Lupașcu Vasile și Fomov Andrei (vol. I, f.d. 40);
- procesul-verbal de confruntare din 12.05.2011 între Botoșneanu Gheorghe și Fomov Andrei (vol. I, f.d. 41);
- procesul-verbal de confruntare din 12.05.2011 între Lupașcu Nicolae și Fomov Andrei (vol. I, f.d. 42);
- procesul-verbal de confruntare din 12.05.2011 între inculpații Botoșneanu Gheorghe și Furtuna Ghenadi (vol. I, f.d. 43);
- procesul-verbal de confruntare din 12.05.2011 între inculpații Lupașcu Nicolae și Furtuna Ghenadi (vol. I, f.d. 44);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 244 „d” din 26.04.2011, efectuat în privința lui Vîntuleac Aleona (vol. I, f.d. 85);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 223 „d” din 26.04.2011, efectuat în privința lui Furtuna Ghenadi (vol. I, f.d. 86);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 228 „d” din 27.04.2011, efectuat în privința lui Lupașcu Vasile (vol. I, f.d. 89);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 229 „d” din 27.04.2011, efectuat în privința lui Lupașcu Nicolae (vol. I, f.d. 90);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 230 „d” din 27.04.2011, efectuat în privința lui Botoșneanu Gheorghe (vol. I, f.d. 91);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 234 „d” din 27.04.2011, efectuat în privința lui Lupașcu Galina (vol. I, f.d. 95);
- raportul de expertiză medico-legală nr. 88 din 27.09.2009 a cadavrului Vîntuleac P. (vol. I, f.d. 93-94);
- rapoartele de expertiză psihiatrică legală ambulatorie nr. 279 în privința lui Lupașcu Vasile, nr. 278 din 03.05.2011 în privința lui Lupașcu Nicolae, nr. 280 în privința lui Botoșneanu Gheorghe (vol. I, f.d. 124-129).

Recurentul a concluzionat, că probele menționate supra, coroborează între ele și instanța de fond just le-a apreciat și corect l-a recunoscut culpabil pe inculpatul Furtuna Ghenadi în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, însă, instanța de apel ingnorându-le, l-a achitat de învinuirea înaintată de comiterea infracțiunii menționate, manifestându-se în favoarea apărării.

5.2. La fel, recurentul consideră că decizia instanței de apel este contrară legii în partea stabilirii pedepsei inculpaților Lupașcu Vasile, Lupașcu Nicolae și Botoșneanu Gheorghe, din motiv că instanța de apel nu a ținut cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise și nu a luat în considerație faptul că inculpații au săvârșit o infracțiune deosebit de gravă.

Astfel, instanța de apel, la emiterea deciziei nu a ținut cont de prevederile art. 61 Cod penal, ce prevede că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, iar în sensul art. 79 Cod penal, instanța de judecată a trecut cu vederea că, în cauza penală circumstanțe excepționale nu au fost constatate în acțiunile inculpaților, iar circumstanțele reținute nicidecum nu sînt excepționale, respectiv se referă la persoana inculpaților, care nici într-un mod nu micșorează esențial gravitatea infracțiunii comise și consecințele acesteia.

Recurentul a mai invocat, că potrivit materialelor cauzei penale inculpații Lupașcu Vasile, Lupașcu Nicolae și Botoșneanu Gheorghe la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetărilor judecătorești în instanțele de fond și de apel vina nu au recunoscut-o, nu s-au căit sincer în cele comise, prejudiciul moral nu l-au restituit succesoriului victimei, astfel aceștia nu au conștientizat fapta comisă precum și consecințele grave ale infracțiunii.

5.1. Inculpatul Botoșneanu Gheorghe, fără a face referire la vreun temei din cele 16 puncte prevăzute la art. 427 CPP, a atacat cu recurs ordinar sentința și decizia instanței de apel, prin care a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, din motiv că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere greșită probelor administrate în cauză, care, în opinia recurentului, nu dovedesc vinovăția sa în comiterea infracțiunii imputate, specificînd că nu i-a aplicat victimei Vîntuleac Petru acele lovituri, de la care acesta a decedat.

5.2. Inculpatul Lupașcu Nicolae, fără a face referire la vreun temei din cele 16 puncte prevăzute la art. 427 CPP, a atacat cu recurs ordinar sentința și decizia instanței de apel, prin care a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, pe motiv că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere greșită probelor administrate în cauză, care, în opinia recurenteii, nu dovedesc vinovăția sa în comiterea infracțiunii imputate.

Ulterior, inculpatul a înaintat recurs suplimentar, invocînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) CPP, solicitînd casarea hotărîrilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare, din motiv că nu a comis infracțiunea imputată.

În motivarea cerințelor sale, menționînd dezacordul său cu modalitatea de apreciere a probelor, inculpatul a specificat că în dosar nu există probe ce dovedesc vinovăția sa, astfel spus vinovăția sa nu se confirmă prin cumulul de probe administrate în cauză, iar instanța de apel nu sa pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, inclusiv în privința:

- declarațiilor inculpatului Furtuna Ghenadi, care a declarat că Lupașcu Nicolae nu l-a lovit pe Vîntuleac Petru;
- declarațiilor inculpatului Botoșneanu Gheorghe, care a menționat expres că Lupașcu Nicolae în timpul încăierării se afla în casă;
- declarațiile inculpaților și martorilor în prezenta cauză, în deosebi a declarațiilor martorului Fomov Andrei, urmau a fi apreciate critic de către instanțele ierarhic

inferioare, cât și declarațiile martorului Florea Andrei, care cunoștea circumstanțele conflictului din spusele lui Florea A.;

- raportului de expertiză medico-legală a cadavrului Vîntuleac P., deoarece leziunile corporale depistate nu puteau fi cauzate în timpul încăierării în ograda casei sale.

La fel, recurentul a mai invocat că hotărârile judecătorești contestate nu sunt bazate pe probe pertinente, concludente și utile administrate în conformitate cu art. 95 CPP.

6. Judecînd recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente.

Referitor la recursul ordinar declarat de procuror.

6.1. Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) CPP, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, aceste temeuri pentru declararea recursului ordinar nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

În pct. 18 din Hotărîrea Plenului CSJ nr. 9 din 30.10.2009 „**Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală**”, este atenționat că, „... *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*”.

Or, recursul, fiind a doua cale ordinară de atac, ce urmează a fi judecată la cel de-al treilea grad de jurisdicție, poate fi exercitat în limitele temeiurilor de casare concret și limitativ determinate, care vizează legalitatea hotărîrii pronunțate în apel și care sînt direct enunțate în art. 427 CPP, excepție fiind cazurile în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept prezente în cauza de pe rol și întemeiat a respins apelul declarat de procuror.

Deși, procurorul invocă ca temeuri prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP, din conținutul recursului ordinar declarat, se observă că nu se argumentează ilegalitatea hotărîrii judecătorești din punct de vedere al erorii de drept comise la judecarea cauzei în apel, dar se referă la procedura de apreciere a probelor și la dezacordul său cu aceasta, considerînd că Furtuna Ghenadi a participat împreună cu Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile la săvîrșirea infracțiunii imputate acestora.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, în baza probelor administrate de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării

reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la nevinovăția inculpatului Furtuna Ghenadi de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

Cu toate că, judecarea apelului declarat de procuror s-a finalizat cu pronunțarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, procurorul în susținerea recursului ordinar s-a referit la aceleași probe verificate în ședința instanței de apel, care instanța le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 CPP, enunțate în **pct. 4.3.** al prezentei decizii.

Astfel spus, criticele formulate de recurent, enunțate la **pct. 5.1** al prezentei decizii, prin care susține că Furtuna Ghenadi se face vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal - au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și căroră instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4.3**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune.

Prin urmare, temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea soluției de achitare a inculpatului Furtuna Ghenadi de către instanța de apel nu s-au constatat. Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorul recursului, nu se încadrează în prevederile art. 427 CPP, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform concluziei Curții Europene pentru Drepturile Omului (Hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, *cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

6.2. La fel, recurentul invocând ca temei pentru recurs și pct. 10) alin. (1) al art. 427 CPP, - dezacordul cu blîndețea pedepsei stabilite inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile, a specificat că circumstanțele stabilite de către instanțele ierarhic inferioare sunt insuficiente pentru aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Verificînd acest motiv, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel s-a pronunțat argumentat asupra motivelor invocate de procuror în apel, astfel criticele formulate de recurent în latura stabilirii pedepsei, enunțate la **pct. 5. 2** al prezentei decizii, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și căroră instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4.4**, - soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune.

În acest aspect, se relevă că, instanțele ierarhic inferioare la stabilirea pedepsei inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile, respectînd prevederile art. 61, 75, 76, 77, 79 Cod penal, au ținut cont: de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ce țin de gravitatea faptei penale, care în temeiul art. 16 alin. (5) CP face parte din categoria infracțiunilor deosebit de grave; *de motivul săvârșirii infracțiunii și anume provocarea inculpaților de către victimă, care a avut un comportament imoral și ilegal, manifestat prin agresiune fizică asupra membrilor familiei Lupașcu, fiind în stare de ebrietate alcoolică medie* (f.d. 93-94, vol. I) și care a avut un rol activ la organizarea agresiunii împotriva familiei Lupașcu, aducîndu-i pe Fomov Andrei și Florea Anatolie, care au fost condamnați definitiv pentru violarea de domiciliu în baza art. 179 alin. (2) Cod penal ; de persoana inculpaților, astfel inculpaților Botoșneanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae și Lupașcu Vasile fiindu-le stabilită o pedeapsă echitabilă, cu aplicarea art. 79 Cod penal, ținîndu-se cont că victima Vîntuleac Petru a avut un rol activ în producerea evenimentului infracțiunii,

circumstanță, ce a fost apreciată ca excepțională și a micșorat esențial gravitatea faptei comise de inculpați.

În consecință, se apreciază că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și, potrivit legii, se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

Referitor la recursurile ordinare declarate de inculpații Botoșeanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii. Însă, la judecarea cauzei date în instanța de recurs, aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare.

Reieșind din prevederile art. 414 CPP, instanța de apel, judecând apelurile înaintate de inculpații Lupașcu Nicolae și Botoșeanu Gheorghe, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, fiind cercetate suplimentar probele administrate de instanța de fond, astfel ajungând la concluzia corectă enunțată supra la pct. 4.2 al prezentei decizii.

La fel, în sensul prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) CPP, decizia instanței de apel cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea apelurilor declarate de inculpații Lupașcu Nicolae și Botoșeanu Gheorghe, precum și motivele adoptării soluției.

Verificând procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel (vol. III, f.d. 190-206) și, lecturând textul deciziei adoptate în cauză, rezultă că instanța de apel la judecarea apelurilor declarate în cauză, a respectat întocmai prevederile legale menționate supra. În acest sens, se observă că apelanții n-au înaintat demersuri privind audierea suplimentară a martorilor, în cauză fiind audiați inculpații Botoșeanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și persoana achitată Furtuna Ghenadi, iar probatoriul administrat legal și verificat, a fost dat citirii în ședința de judecată și reflectat în procesul-verbal.

În pct. 18 din Hotărârea Plenului CSJ a RM nr. 9 din 30.10.2009 „*Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*” este atenționat că instanța de recurs controlează dacă s-a aplicat corect dreptul față de faptele constatate de către instanța de apel și dacă faptele au fost constatate respectându-se normele de drept material sau procesual. Sub acest aspect, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis careva erori de drept, întru casarea deciziei recurate.

Astfel, Colegiul penal lărgit, reține că instanța de apel, verificând probele administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședințele de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților Botoșeanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

Or, nerecunoașterea vinovăției de către inculpați nu echivalează cu achitarea acestora, de vreme ce probele pertinente și concludente, în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția acestora în săvârșirea infracțiunii imputate.

Deci, criticile formulate de recurenți enunțate la **pct. 5.1, 5.2** al prezentei decizii, invocându-se aceleași motive ca și în apel, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și, cărora instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4.2**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, avînd în vedere și faptul că verificînd hotărîrea atacată în raport și cu prevederile art. 424 alin. (2) CPP, în sensul că nu se identifică existența și a altor motive care analizate din oficiu să ducă la casare, urmează a se constata că recursurile declarate sunt inadmisibile.

La fel, instanța de recurs menționează, că din textul recursurilor se evidențiază că recurenții își motivează recursurile prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor și a nevinovăției lor în comiterea infracțiunii imputate, or, motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 CPP, astfel, criticile formulate de recurenți nu sunt motivate sub aspectul casării hotărîrii recurate, ca fiind ilegală.

Reaprecierea probelor, în modul propus de către autorii recursurilor, nu se încadrează în prevederile art. 427 Cod de procedură penală, iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform concluziei Curții Europene pentru Drepturile Omului (Hotărîrea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, *cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

În baza celor constatate, Colegiul penal lărgit, conchide că instanța de apel, a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, astfel recursurile ordinare declarate de inculpații Botoșeanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae, urmează a fi respinse, ca inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan și de inculpații Botoșeanu Gheorghe și Lupașcu Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui Botoșeanu Gheorghe, Lupașcu Nicolae, Lupașcu Vasile și Furtuna Ghenadi, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică la 19 noiembrie 2013.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Andrei Harghel

Iurie Diaconu

Ion Corolevschi